

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
kilpailulain muuttamisesta,
HE 210/2020 vp**

**Talousvaliokunta 8.4.2021
Kuuleminen vastineen jälkeen**

HN Virve Haapajärvi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

ECN+ Direktiivin 14 artikla kilpailulain 47 a §:n perusteena

Artikla 14(3) ja 14(4):

- 3.Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos yritysten yhteenliittymälle on määrätty SEUT 101 tai 102 artiklan rikkomisesta sakko, jossa otetaan huomioon siihen kuuluvien yritysten liikevaihto, eikä yhteenliittymä ole maksukykyinen, yhteenliittymän on vaadittava siihen kuuluvilta yrityksiltä osuuksia sakon maksamiseksi.
- 4.Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos 3 kohdassa tarkoitettuja osuuksia ei ole maksettu yhteenliittymälle täysimääräisinä kansallisten kilpailuviranomaisten asettamassa määräajassa, kansalliset kilpailuviranomaiset voivat vaatia sakon maksamista suoraan miltä tahansa yritykseltä, jonka edustajat olivat yhteenliittymän päätöksentekuelinten jäseniä. Sen jälkeen kun kansalliset kilpailuviranomaiset ovat vaatineet maksua kyseisiltä yrityksiltä, ne voivat myös tarvittaessa sakon täysimääräisen maksamisen varmistamiseksi vaatia maksamatta olevan sakon määrän maksamista miltä tahansa yhteenliittymän niistä jäsenistä, jotka toimivat markkinoilla, joilla rikkominen tapahtui. Tämän kohdan mukaista maksua ei kuitenkaan saa vaatia yrityksiltä, jotka osoittavat, että ne eivät ole panneet täytäntöön rikkomista koskevaa yhteenliittymän päätöstä ja joko eivät ole olleet siitä tietoisia tai ovat vetäytyneet siitä aktiivisesti ennen kuin tutkinta aloitettiin.

Yhteenliittymän seuraamusmaksun perintä

Vastineessa elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle lainvoimaisesti määrätyn seuraamusmaksun perimistä koskevaan 47 a §:ään esitetään kolmea pykälätason muutосkokonaisuutta PevL 8/2021 vp perusteella:

- 1) KKV ei tekisi valituskelpoista päätöstä jäsenyritykseltä perimisestä vaan esityksen markkinaoikeudelle, joka tekisi valituskelpoisen perimispäätöksen
- 2) 2 mom: Täsmennettäisiin mitä päätöksentekoelimellä tarkoitetaan (+ selventäviä perusteluja vastineessa)
- 3) 5 mom: perimisessä huomioon jäsenyrityksen jo yhteenliittymälle 1 mom perusteella maksama seuraamusmaksun määrä.

Esimerkki: hintakartellipäätös toimialayhdistyksen hallituksessa

- Toimialayhdistyksen hallitus tekee hintakartelli- / hintasuosituspäätöksen (jäljempänä hintakartelli), jolla seurauksena toimialayhdistyksen jäsenyritysten perimät jälleenmyyntihinnat nousevat.
- Päätöksen täytäntöön panneet jäsenyritykset hyötyvät korkeammista myyntihinnoista toisin kuin toimialayhdistys, joka ei itse harjoita taloudellista toimintaa alalla.
- Yhdistykselle määrätään maossa KKV:n esityksen perusteella seuraamusmaksu. Yksittäisille jäsenyrityksille joiden osalta ei ole näyttöä niiden omasta rikkomisesta, ei esitetä eikä määrätä seuraamusmaksua.
- Toimialayhdistys ei pysty maksamaan lainvoimaista seuraamusmaksua eikä saa jäsenyrityksiään osallistumaan maksuun.
- KKV esittää jäsenyrityksiä kuultuaan maolle seuraamusmaksun maksamatta olevan osan perimistä miltä tahansa yhteenliittymän hallituksessa kartellipäätöksen tekohetkellä edustettuina olleista jäsenyrityksistä.

Jatkoa esimerkkitapaus

- Jos seuraamusmaksua ei saada perittyä vuoden kuluessa maon lainvoimaisesta päätöksestä, KKV voi esittää perimistä muultakin kuin hallituksessa edustettuna olleelta jäsenyritykseltä, joka toimii markkinoilla joilla rikkominen tapahtui.
- KKV ei saa tehdä perintäesitystä, jos jäsenyritys osoittaa ettei se ole pannut kartellipäätöstä täytäntöön ennen KKV:n selvityksiä (tai jäsenyritys ei ole ollut edes tietoinen kartellipäätöksestä). Jäsenyritys voi siten omalla toiminnallaan vaikuttaa siihen, kohdistuuko siihen myöhemmin yhteenliittymän seuraamusmaksun perintää.
- Kun KKV arvioi tekeekö se seuraamusmaksun perintäesityksen, se voi ottaa huomioon esim. onko seuraamusmaksusta enää vain vähäinen määrä maksamatta tai onko jäsenyritykselle myönnetty seuraamusmaksusta vapautuminen tai seuraamusmaksun alennus (leniency)
- Perittävän seuraamusmaksun määrän osalta KKV ottaa esityksessä huomioon
 - Jäsenyritysten suhteellisen koon esim. liikevaihtojen perusteella
 - Pienten ja keskisuurten yritysten tilanteen ja ettei perintä johda toimintaedellytysten lakkaamiseen
 - Jäsenyrityksen mahdollisesti yhteenliittymälle seuraamusmaksusta jo maksaman määrän.
 - Hallintolain 6 §:n edellyttämän tasapuolisuuden ja oikeasuhtaisuuden
 - Enimmäismääräleikkurin 10 % kokonaisliikevaihdosta
- Maon päätöksestä olisi valitusoikeus ja päätös olisi täytäntöönpanokelpoinen vasta lainvoimaisena

Pykäliin vastineessa esitettyjä muutoksia

- 17 a §, merkintä seuraamusmaksusta vapautumista koskevan hakemuksen tekemiseksi: muotoilua on mahdollista täydentää siten, että merkinnällä viitataan KKV:n asettamaan määräaikaan leniency – asiakirjojen keräämiseksi.
- 33 § 2 mom: tietojenantovelvollisuus: muotoilua esitetään muutettavaksi siten, että KKV:n tietopyynnot luonnollisille henkilöille eivät voi koskea ns. arkaluontoisia henkilötietoja.
- 38 a § 1 mom: tutkinnan kohteen oikeus saada tieto eräistä asiakirjoista ja tietojen käyttörajoitukset: muotoilua on mahdollista selventää siten, että yritystalousunnon salassapidosta todetaan säädettävän julkisuuslain 24 §:ssä ja että asianosaisten osalta säädettävä on asianosaisjulkisuuteen kohdistuva rajoitus.
- 45 §, väliaikaismääräykset: muotoilua on mahdollista muuttaa siten, että luovutaan pääasiaa koskevan päätöksen tai esityksen tekemiseen saakka voimassaolevasta väliaikaismääräyksestä ja mahdollistetaan vain määräajan – enintään vuoden mittainen väliaikaismääräys, jonka voimassaoloa voi jatkaa enintään vuodeksi kerrallaan.

Kiitos